

Dziecko krzywdzone

Przemoc wobec dziecka można rozpoznać obserwując jego wygląd, stan zdrowia, zachowania, relacje z innymi a także zachowania jego rodziców/opiekunów. Zauważenie jednego lub kilku niepokojących objawów nie przesądza o tym, że dziecko jest krzywdzone, ale powinno skłonić do uważnego przyjrzenia się sytuacji dziecka i jego rodziny, zwłaszcza jeśli objawy się nasilają i są długotrwałe. Wybrane symptomy, na które warto zwrócić uwagę:

Objawy fizyczne

- Siniaki i obrażenia w nietypowych miejscach, takich jak plecy, pośladki, uda, uszy.
- Oparzenia, zadrapania, nietypowe obrażenia, które nie mają przekonującego wyjaśnienia.
- Ślady po wiązaniu na nadgarstkach czy kostkach.
- Niedożywienie, zaniedbana higiena osobista, noszenie ubrań nieodpowiednich do pogody.

Zachowania

- Zachowania wycofane, lęklive lub depresyjne – dziecko może być bardziej ciche, wycofane, unikać kontaktu z dorosłymi lub rówieśnikami.
- Nagłe zmiany w zachowaniu – agresja, złość, nadmierna drażliwość, samookaleczenia.
- Unikanie pewnych osób lub miejsc – dziecko może obawiać się powrotu do domu, być wystraszone w obecności pewnych dorosłych.
- Regres w rozwoju – powrót do wcześniejszych etapów rozwoju, takich jak moczenie nocne, ssanie kciuka.

Objawy emocjonalne i psychiczne

- Niskie poczucie własnej wartości – dziecko może mieć trudności z akceptacją siebie, być nadmiernie krytyczne wobec siebie.
- Lęki i fobie – nagłe pojawienie się lęków, które wcześniej nie występowały.
- Problemy z koncentracją – trudności w nauce, brak zainteresowania szkołą, pogorszenie wyników w nauce.

Relacje społeczne

- Izolacja od rówieśników – unikanie kontaktów z rówieśnikami, trudności w nawiązywaniu i utrzymywaniu przyjaźni.
- Przemoc wobec innych – dziecko może przejawiać agresję wobec rówieśników lub zwierząt.

Inne sygnały

- Relacje o przemocy – dziecko może bezpośrednio lub pośrednio mówić o przemocy, której doświadcza.
- Obawy przed powrotem do domu – dziecko może bać się wracać do domu, preferować pozostawanie w szkole lub u przyjaciół.

Działania dorosłych

- Zachowania opiekunów – opiekunowie mogą być nadmiernie kontrolujący, izolować dziecko od innych, wykazywać skrajne zachowania (nadmierna surowość lub skrajna obojętność).
- Sprzeczne wyjaśnienia obrażeń – różne wersje opiekunów i dziecka dotyczące pochodzenia obrażeń.
- Mówienie o dziecku w negatywny sposób, poniżanie, ośmieszanie, nieuzasadnione podnoszenie głosu na dziecko, stosowanie obraźliwych określeń.
- Izolowanie dziecka – po zwróceniu uwagi na niepokojące objawy u dziecka rodzice przestają posyłać dziecko na zajęcia i ucinają kontakt z osobą/instytucją, gdzie zauważono niepokojące objawy.

Rozpoznanie dziecka, które może być ofiarą molestowania seksualnego, jest trudne i wymaga uwagi na różnorodne sygnały i objawy. Należy zachować daleko posuniętą ostrożność i delikatność w podejściu. Objawy, które powinny zaniepokoić:

Fizyczne objawy

- Niezwykle obrażenia w okolicach genitaliów, odbytu czy ust, takie jak siniaki, skaleczenia czy obrzęki.
- Trudności w chodzeniu lub siadaniu bez oczywistej przyczyny.
- Infekcje układu moczowego lub inne problemy zdrowotne w obszarze genitaliów.
- Bóle brzucha lub bóle w dolnej części pleców bez wyraźnej przyczyny.

Zachowania

- Nagłe zmiany w zachowaniu – dziecko może stać się wycofane, lękliwe, depresyjne, lub przeciwnie – nadmiernie agresywne.
- Regres w rozwoju – powrót do wcześniejszych etapów rozwoju, takich jak moczenie nocne, ssanie kciuka.
- Nietypowe zachowania seksualne – wiedza seksualna lub zachowania nieodpowiednie dla wieku dziecka, próby angażowania innych dzieci w gry o podtekście seksualnym.
- Lęki i fobie – nagłe pojawienie się lęków, które wcześniej nie występowały, szczególnie związanych z konkretnymi osobami lub miejscami.
- Unikanie pewnych osób – dziecko może bać się lub unikać kontaktu z konkretnymi dorosłymi lub rówieśnikami.
- Problemy z koncentracją – trudności w nauce, brak zainteresowania szkołą, niskie wyniki w nauce.

Objawy emocjonalne i psychiczne

- Niskie poczucie własnej wartości – dziecko może mieć trudności z akceptacją siebie i swojego ciała, być nadmiernie krytyczne wobec siebie.
- Koszmary sennie i problemy ze snem – dziecko może mieć trudności z zasypianiem, budzić się w nocy, mieć koszmary.
- Samookaleczenia lub myśli samobójcze – dziecko może próbować sobie szkodzić lub mówić o chęci zakończenia życia.

Relacje społeczne

- Izolacja od rówieśników – unikanie kontaktów z rówieśnikami, trudności w nawiązywaniu i utrzymywaniu przyjaźni.
- Trudności w relacjach z dorosłymi – dziecko może być nieufne wobec dorosłych, szczególnie tych płci sprawcy.

Inne sygnały

- Relacje o molestowaniu – dziecko może bezpośrednio lub pośrednio mówić o molestowaniu, używając słów lub opisów niewłaściwych zachowań dorosłych.
- Obawy przed powrotem do domu – dziecko może bać się wracać do domu, preferować pozostawanie w szkole lub u przyjaciół.

Działania dorosłych

- Zachowania opiekunów – opiekunowie mogą być nadmiernie kontrolujący, izolować dziecko od innych, wykazywać skrajne zachowania (nadmierna surowość lub skrajna obojętność).
- Sprzeczne wyjaśnienia obrażeń – różne wersje opiekunów i dziecka dotyczące pochodzenia obrażeń.